

Občasník admirality Gemini - 22. prosinec 1985 - 4. ročník

Úvaha o našem oddílovém systému z pera bývalého člena

Problém je nejen aktivita- pasivita, ale hlavně ovlivňování. Oni by aktivní byli, ale neví kudy, takže si vyberou pro ně nejpříjemnější cestu, kterou jim ukážeme. Nejdůležitější je dát jim možnost projevit sami sebe v co nejvíce oblastech. Zatím vždy, když někdo řekl, co si skutečně myslí, tak se setkal s nesouhlasem. Pochválení byli ti, co šli s námi, a strpění byli ti, co se řídili trochu víc dle "obecně platných názorů" svých rodičů a školy. Navíc: my jsme starší a "jsme na tom líp". Většinou se na nás dívají jako na lidi, kteří jsou nejlepší. Rodiče, příbuzní, učitele a své spolužáky většinou zavrhuji.

To znamená, že jsme jediní, komu se věří. Když náhodou nesouhlasí s názory někoho z nás, tím víc souhlasí s názory toho druhého. Nemají jinou možnost. Tento omezený kruh /3-4 lidí/, jejich zvyk poslouchat a mít jistotu a jejich víra v nás jim jinou možnost neposkytuje.

První věc je teda dát jim možnost uvažovat ve vlastních kolejích. Tomu se dá asi nejlépe pomoci třeba obvyklými diskusemi u ohně na téma přísloví či na téma různých lidských hodnot. To se sice dělalo, jenže vždycky u toho byl člověk, který měl tuto diskusi na starost, který to všechno nakonec uzavřel nějakým "obecně vyhovujícím a platným názorem", který mu nakonec většinou všichni odsouhlasili. Takže všichni hned rázem zapomněli, co tam kdo říkal za nesmysly a spokojeně přijmuli ten "nejlepší názor" a zase měli jistotu. Jenže ty "nesmysly" vůbec nebyly žádné nesmysly, ale názory, ke kterým se oni sami, třeba horko těžko, dopracovali. Ale nikdo jim nedal jistotu, na kterou jsou tak zvyklí, a nikdo jim nepožehnal, nikdo je nenechal dál v klidu. Ty jejich názory rozvinout, napali jsme jim raději ty svoje. Člověk je na světě proto, aby uplatnil svou povahu. V tomto případě byly zárodky a projevy další vznikající povahy umlčeny. Proto myslím, že by nikdo ze starších neměl do rozmluvy zasahovat, ať dopadne její závěr jakkoliv a ať se třeba k žádnému závěru nedojde. Ať se argumenty pobíjejí mezi sebou, to jim neuškodí. Navzájem si nevěří a přesto budou o názoru toho druhého přemýšlet, bude-li jen trochu životaschopný.

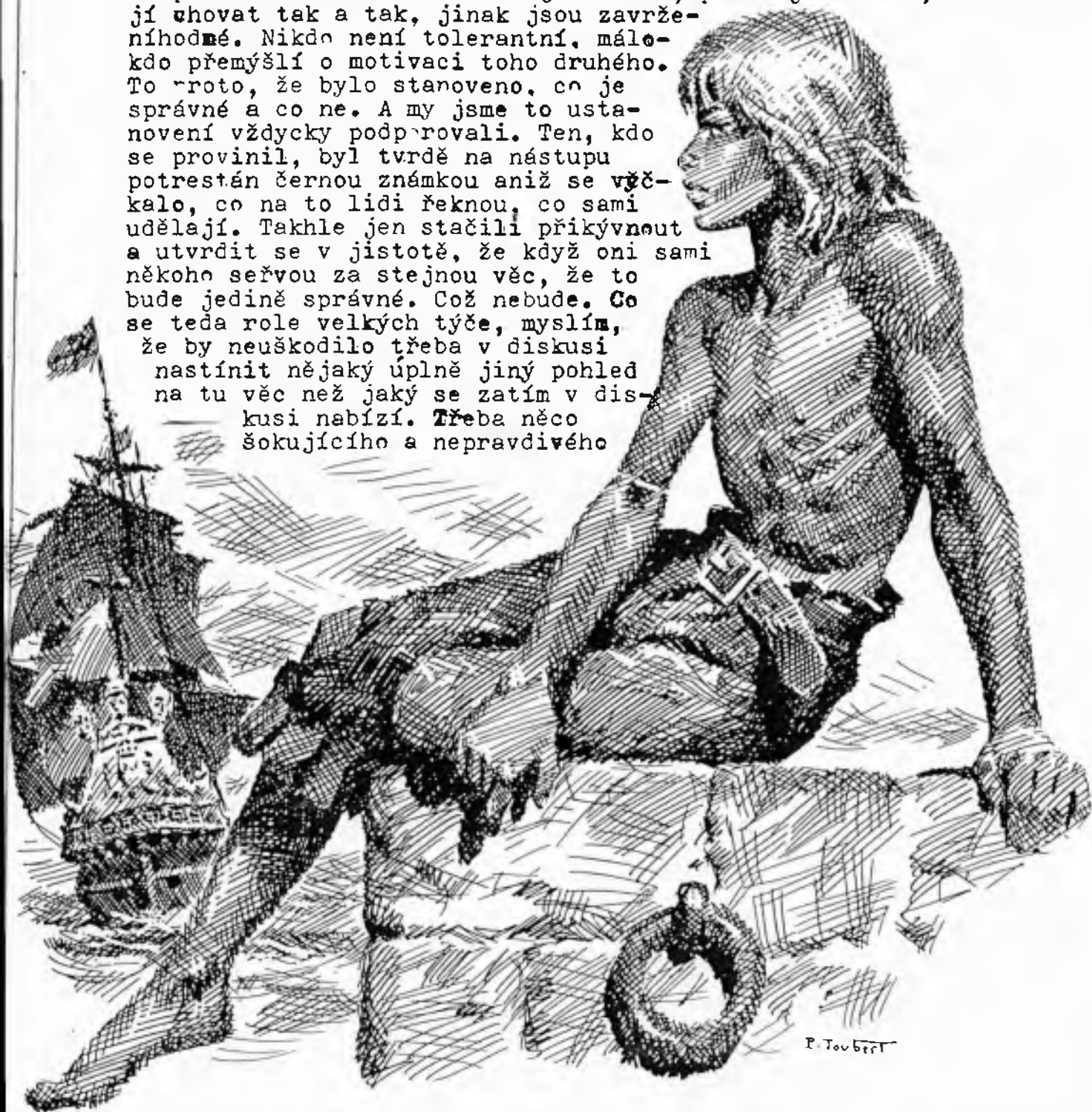
Z pedagogického hlediska je jistě konečné neuzavření diskuze špatné. Budou velmi nejistí až se večer po ohni budou rozcházet do svých stanů. To ale považuju za správnou věc neboť ta jejich jistota, že takhle a jen takhle je to určitě správně /podle "obecně platných měřítek"/ je zarážející. Nic není správně jen takhle a nejsou žádná správná "obecně platná měřítka". Kdo sdílí tento názor, ten těžko v životě mění své názory a už vůbec těžko dokáže pochopit názory někoho jiného, leda by žil mezi dělnickou zřídou nebo roboty. Lidé sdílející tento názor jsou právě ti lidé, kteří si ťukají na čelo, když vidí člověka s trochu jinými názory. Přesto se v oddíle vždy nějaké ty obecně platné názory vždy prosazovaly: není správné bodat do živého stromu, není správné lhát Ano, to je pravda, ale proč není správné bodat do stromu a lhát, to nikdo těm lidem nikdy nevysvětlil.

Řeklo se: bodat do stromu se nemá, protože strom je živý. Lhát se nemá neboť to není čestné. Ale že ten, kdo bodá do stromu, nikdy nepronikne do tajů přírody, nikdy ji nebude cítit svými city, ale jen rozumem, nikdy s ní nesplyne a nikdy ji nepochopí, to nikdo nikdy lidem nevysvětlil a ani nemohl. To vysvětlit nejde, to musí každý pochopit sám. A každá věta, že bodat do stromu není správné, jen odvádí od toho poznání. Protože přijme-li ji někdo, nic už ho nenutí dále přemýšlet. Taková věta zabranuje dostat se k podstatě věci. Ať bodají do stromu a večer ať se o tom hovoří /to lze vždy zavést hovor nenápadně na nějaké téma/. Ať o tom hovoří oni sami, a nedojdou-li ten večer pravdy, ať do těch stromů bodají ještě třeba týden - stromů je dost a času taky - a poznání pravdy jen několika lidí má určitě cenu těch pobodaných stromů, ba dokonce větší, je-li to právě poznání a ne jen přijetí dogmatu.

Druhá věc je možnost volby. Ve skutečnosti ji lidé v oddíle nikdy nemají. Kdykoliv se to navrhovalo, dostavil se strach z průběhu programu, který by si lidé sami zvolili. Vždycky jsme se báli, že si vyberou tu příjemnější alternativu, a taky se to v těch několika málo případech, kdy možnost volby měli, asi stalo. Takže jsme si mysleli, že je špatné nechat je svobodně volit a hrát třeba dva dny za sebou od rána do večera diplomacii. Že to lidi otráví, budou sami se sebou nespokojení, dostaví se rozklad. Pokud vím, několikrát jsme i tento stav dopustili, ale jediné, k čemu jsme ho vždycky dokázali využít, bylo dokázat jim, že se bez nás jako bez vedení neobejdou. Myslím, že byla chyba zastavit to uprostřed a začít zachraňovat - tím nikdo k ničemu nedospěl, leda ještě k větší poslušnosti. Lepší by asi bylo nechat to vyhnít až do nějakého jejich rozhodnutí, a to pak jim pomoci uskutečnit, když by to bylo jen trochu únosné. Je pravda, že to úplně nabourá program - hry, zpívandu a nějaké vyrábění - když oni díky tomu

skutečně projeví nějaké rozhodnutí a dostanou skutečné zkušenosti na základě nějakého prožitku /na negativní prožitky člověk vzpomíná celý život/ a ne jen skrze nějakou naši řeč k nim. Mimo to si myslím, že program se dá dělat tak, aby ho podobné vlnobití dějin nenabouralo. To, co oni za těch pár neplánovaných dní prožijou a co je díky tomu napaadne, to jim opravdu vydrží na celá dlouhá léta /Ignác - křičáci/. A co se toho rozhodování týká, myslím, že věčně se pro tu pohodlnější alternativu rozhodovat nebudou, chce to jen trpělivost.

Třetí věc je ta jejich jistota o tom, co je správné a co ne. Každý z nich ti dneska řekne, že určitě není správné někoho zabít, něco ukrást, lhát, podvádět, chodit ve špinavých šatech atd. To ale není pravda, přinejmenším není vždy správné dotyčného za takový skutek odsoudit, jak se v oddíle s oblibou dělá. Nikdo z nich totiž nechápe ostatní oddílové lidi jako duše, pouze jako věci, které se mají chovat tak a tak, jinak jsou zavrženíhodné. Nikdo není tolerantní, málokdo přemýšlí o motivaci toho druhého. To proto, že bylo stanoveno, co je správné a co ne. A my jsme to ustanovení vždycky podporovali. Ten, kdo se provinil, byl tvrdě na nástupu potrestán černou známkou aniž se věč-
kalo, co na to lidi řeknou, co sami udělají. Takhle jen stačili přikývnout a utvrdit se v jistotě, že když oni sami někoho seřvou za stejnou věc, že to bude jediné správné. Což nebude. Co se teda role velkých týče, myslím, že by neuškodilo třeba v diskusích nastínit nějaký úplně jiný pohled na tu věc než jaký se zatím v diskusích nabízí. Třeba něco šokujícího a nepravdivého

P. Joubert

v pohledu toho, co to sám řekne. Je možné, že část autority či důvěry se na chvíli ztratí, ale nevadí, to je právě to důležité, vy-

CHRISTMAS

So this is Xmas
And what have you done
Another year over
And a new one just begun
And so this is Xmas
I hope you have fun
The near and the dear one
The old and the young

A very Merry Ymas
And a happy New Year
Let's hope it's a good one
Without any fear

And so this is Xmas
For weak and for strong
For rich and the poor ones
The world is so wrong
And so happy Xmas
For black and for white
For yellow and red ones
Let's stop all the fight

A very Merry Xmas
And a happy New Year
Let's hope it's a good one
Without any fear

And so this is Xmas
And what have we done
Another year over
And a new one just begun
And so happy Xmas
We hope you have fun
The near and the dear one
The old and the young

A very Merry Xmas
And a happy New Year
Let's hope it's a good one
Without any fear

Hare Rama, if you want it, etc.
Hare Rama now
etc.

Happy Xmas

John Lennon

VÁNOČNÍ NADÍLKA

Vánoční nadílka v našem oddílu, to není jen nějaká bezvýznamná rozdávaní drobných dáreků včera nakvap koupených jak to známe z tuctových mikulášských a vánočních nadílek různých institucí i některých školních tříd a oddílů. Naše vánoční nadílka je nejen tradičním podnikem ale i hluboce citovou záležitostí.

Zaměstnává mysl všech chlapců v oddíle už celé týdny napřed. Složitě přípravy k ní se důstojně řadí k celému oddílovému dění podzimního údobí. Není to jen práce na Tajné činnosti, kterou mají družiny na vánoční nadílku předvést a oddílu věnovat. Je to i výroba vánočních ozdob na stromek, výroba a příprava dáreků všem ostatním kamarádům v oddíle, zvaní bývalých dávných členů k účasti, vánoční uprava klubovny, nákup stromku a jeho strojení.

Chlapci dávají nadílce titul "nejkrásnější podnik zimy" a také ještě nikdy se nestalo, že by při jeho známkování dal někdo dvojku nebo dokonce trojku.

Vánoční nadílku konáme odjakživa v neděli před Štědrým dnem. Přípravy k ní vrcholí dva dny předtím na klubovním pátku, který v tomto případě nesáhl vžitý název "předvánoční pátek". To už se dokončuje úprava vánočního stromku, který musí být vždy co největší a nejmohutnější, jaký se jen dá koupit a do klubovny postavit, stěny jsou samé jehličnaté snítky, vata a blýskavé vlasy.

Družiny dopravují do klubovny výsledky své Tajné činnosti - pokud ji vyráběly někde mimo klubovnu - pečlivě zabalené, aby nikdo do poslední chvíle nepoznal, co to je. Lepí se barevné řetězy, připravují se velké táborové bedny na dárky a celá klubovna je provoněná jehličím a purpurou.

V neděli pak hned brzo po obědě přicházejí do klubovny první chlapci a každý sype své dárky do připravených beden. U nás je zvykem, že dává každý každému. A protože nás je v oddíle vždy asi třicet, sejde se vždy nejméně 900 dáreků, ale mnohdy i více, protože leckdo dává i po dvou či třech dárcech většině ostatních.

A jsou to dárečky leckdy velmi pěkné: ručně dělané zálesácké notýsky, knížky, vyřezávané odznaky posledního tábora, fotografie z našich výprav a tábora, albumky na ně, kalendáříky, všelijaké hříčky a mnoho jiných podobných věcí. Každý z nás si samozřejmě připravuje tyto dárky už dlouhou dobu napřed, třeba i několik měsíců. Činné členstvo se dostavuje v kroji.

Přesně v patnáct hodin potom zahajují slavnostní vánoční nadílku proslovem, seznámím nové členstvo s dávnými bývalými členy oddílu, kteří dnes přišli jako hosté na naši nadílku a pak hovoříme společně o oddíle, o chlapcích v něm, o přátelství a věrnosti k oddílu, unálováme si, co vše budeme podnikat o vánočních prázdninách a vyřídíme

běžné oddílové věci, kterých je vždycky dost. Je také slavnostní udělování oddílových stupňů.

Mezitím se začne šerit a to už rozsvěcujeme svíčky na stromku, prskavky a do praskotu ohně v kamnech zaznívají první tklivé tóny naší starodávnejší oddílové Vánoční písně na hrané na prastaré gramofonové desce /je to Schumannovo "Čtení"/. Již více jak čtyřicet let nám tato deska slouží k tomuto účelu a stovky hochů, dávno dospělých a odešlých, oddílovou Vánoční píseň z této historické desky už slyšely, mezi nimi i Láďa V. a jeho družina. Mnohdy nám chtěl leckdo nezasvěcený koupit desku novou, neopotřebovanou a lépe snad i nahranou, ale to už by nebyla ta naše deska, kterou tolik hochů u nás slyšelo.

Po Vánoční písni pak na kytary hrajeme a zpíváme koledy a přejdeme na zpěv oddílových písniček vážnějšího rázu. Každá má pro nás nějaký význam a rozezvučí v mysli celé záplavy vzpomínek na společně prožité výpravy a tábory.

A potom přijde první zlatý hřeb nadílky: družiny předvádějí svou tajnou činnost. To je vždy údivu a upřímné pochvaly od druhých dvou družin! Začíná debata kolem výrobků, zjišťuje se, zda některá družina objevila- vypátrala, co jiná či jiné družiny vyráběly, je přitom často plno smíchu nad různými příhodami, jež pátrání po námětu Tajné činnosti ostatních družin provázely. Nálada v klubovně už není tak vánočně tklivá a snívá jako byla až do této chvíle.

A druhý a poslední zlatý hřeb: rozdávání dárek. Dva nebo tři dobrovolníci vybírají z přetékajících beden dárky a podle jmen na obalech je roznášejí po klubovně. Zapisovač do předem připraveného nalin- kovaného archu, kde každý člen oddílu - podle abecedy - má svoji linku, zapisuje každému v čárkách každý dárek. Tak je vidět, kolik dárek kdo dostal.

Mimořádné, neobvyklé dárky jsou předváděny celému oddílu, aby je každý viděl. Rozdávání trvá vždy dvě až tři hodiny a je zpestřeno ještě rozdáváním pečiva a cukroví, kterým oddílový lid zásobí zpra-

vidla naši bývalí členové jako svůj dárek oddílu.

Vánoční nadílka se končí kolem dvacáté hodiny formálním známkováním i když se ví, že nikdo nedá ani dvojku ani trojku. Svíčky na stromku pohasínají a my se rozcházíme domů.

Jaroslav Foglar
z knihy

"Náš oddíl "

